

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83846,Barner-Jakub.html>
2021-11-28, 09:39

Barner Jakub

BARNER Jakub (1641, Elbląg -1709, tamże), lekarz, chemik i alchemik.

B. studiował w Lipsku, gdzie ok. 1665 uzyskał doktoraty z filozofii i medycyny. Następnie odbywał wędrówki naukowe po Europie, był m.in. w Augsburgu i Padwie. Pełnił funkcję nadwornego lekarza królów polskich: Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego. W rodzinnym Elblągu był lekarzem miejskim. Prawdopodobnie wykładał też nauki lekarskie w Akademickim Gimnazjum Gdańskim. Pozostawał pod znacznym wpływem poglądów chemika i lekarza, J.B. van Helmonta.

Najważniejszym dziełem B. jest *Chymia philosophica (Chymia philosophica perfecte delineata, docte enucleata et faciliter demonstrata a multis hactenus desiderata nunc vero omnibus philatris consecrata cum brevi et accurata et fundamentali salium Doctrina Medicamentis etiam sine igne cuinari facile parabilitas, nec non Exercitio Chymiae appendicio loco locupletata)*, wydana w Norymberdze 1689.

B. przedstawił w niej pogląd, iż sole powstają w wyniku połączenia kwasów z alkaliami. Pod wpływem jego koncepcji, terminy: kwas, zasada oraz sól stały się ogólnymi określeniami chemicznymi, gdyż wcześniej były przypisywane konkretnym substancjom.

B. interesował się również badaniami alchemicznymi. Poszukiwał kamienia filozoficznego oraz uniwersalnego rozpuszczalnika – alkahestu, jednak jego *Chymia* charakteryzowała się jasnością wywodu oraz brakiem alegorii alchemicznych.

Według informacji podanych przez S. Kościńskiego oraz w leksykonie Poggendorffa, B. zmarł w 1686, jednak bardziej prawdopodobnym rokiem jego śmierci jest 1709, podany w

leksykonie Ferchla.

PSB (W. Ziembicki).

F. Ferchl: *Chemisch-Pharmazeutisches Bio- und Bibliographicon*, Mittenwald 1937; S. Kościński: *Słownik lekarzów polskich*, Warszawa 1888; K. Kublik, L. Mokrzecki: *Trzy wieki nauki gdańskiej*, Ossolineum 1976, s. 129-130; *Poggendorff's Biographisch-Literarisches Handwörterbuch*, t. 1, Leipzig 1863; I.Z. Siemion: *Jakub Barner (1641-1709). Życie i dzieło*, [w:] J. Barner: *Chemia filozoficzna*, tłum. K.I. i K.W. Orzechowscy, red. K.W. Orzechowski i I.Z. Siemion, Warszawa 2012.

Marcin Dolecki

[Poprzedni](#)
[Następny](#)